

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

«Η ελευθερία της ταπείνωσης»

Η αγία μας Εκκλησία μας εισάγει σε νέα περίοδο μετανοίας, την περίοδο του Τριωδίου. Η παραβολή του Τελώνου και Φαρισαίου μάς παρουσιάζει το μεγαλύτερο πάθος που μας καθιστά εχθρούς του Θεού, την υπερηφάνεια· και τη μεγαλύτερη αρετή, την ταπείνωση, που μας οδηγεί στη μετάνοια και σωτηρία.

Έτσι τελείωσε την προσευχή του ο Φαρισαίος. Μια προσευχή γεμάτη υπερηφάνεια και αλαζονεία. Και η αλαζονεία του αυτή τον είχε τυφλώσει τόσο πολύ ώστε δεν τον άφηνε να δει καθαρά ούτε τους άλλους ούτε τον εαυτό του. Δεν μπορούσε να κατανοήσει την πνευματική του πτωχεία. Βέβαια τα καλά έργα που απαρίθμησε, τα είχε πραγματικά. Δεν έλεγε ως προς αυτό ψέματα. Αυτός πράγματι όχι μόνο απέφευγε τα μεγάλα ορατά και βαρεία αμαρτήματα, αλλά αντιθέτως είχε και πολλά καλά έργα. Δεν ζήτησε τίποτε από τον Θεό, διότι ήταν πλήρως ικανοποιημένος από τα κατορθώματά του. Δεν μπορούσε να κατανοήσει το πιο απλό, πως ο,τι καλό είχε, ο Θεός του το έδωσε και δεν ήταν δικό του.

Η αλαζονεία του τον έκανε να βλέπει ακόμη και όλους τους άλλους ως αμαρτωλούς. Αλλά είναι δυνατόν; Μόνον αυτός ήταν άνθρωπος αρετής; Και επιπλέον πως ήξερε την ψυχή του τελώνη; Ακόμη κι αν πράγματι ο τελώνης ήταν τόσο αμαρτωλός, δεν θα έπρεπε να δείξει ευσπλαχνία και να προσευχηθεί για τη μετάνοια του; Ο Φαρισαίος λοιπόν όχι μόνο δίκαιος δεν είναι αλλά είναι και τυφλός και κυριευμένος από πολλά και βαρεία εσωτερικά εωσφορικά παθη, το πάθος της κατακρίσεως, της ασπλαχνίας, της υπερηφανεΐας. Και το σπουδαιότερο απ' όλα ο Φαρισαίος δεν έχει αγάπη.

Ο τελώνης πάλι στεκόταν μακριά από το θυσιαστήριο. Δεν είχε την τόλμη όχι μόνο τα χέρια του, αλλά ούτε τα μάτια του να σηκώσει προς τον ουρανό. Αλλά κτυπούσε διαρκώς τα στήθη του, που περιέκλειαν την αμαρτωλή καρδιά του. Μια κραυγή μόνο μετανοίας έβγαινε διαρκώς με συντριβή απο τα χείλη του: Θεέ μου σπλαγγίσου με, συγχώρησε με τον αμαρτωλό. Και ο Κύριος δικαίωσε τον τελώνη διακηρύττοντας οτι καθένας που υψώνει τον εαυτό του θα ταπεινωθεί από τον Θεό. Ενώ εκείνος που ταπεινώνει τον εαυτό του, θα υψωθεί από τον Θεό. Όπως τιμήθηκε και ο τελωνης.

Διότι ο τελώνης έβλεπε καθαρά τον εαυτό του. Κατανοούσε την αμαρτωλότητα του και γι' αυτό στεκόταν μακριά από θυσιαστήριο. Και με τη

στάση του σώματος του και με τις κινήσεις των χεριών του και με τα λόγια του εξέφραζε την συναίσθηση των αμαρτιών του, την βαθειά του ταπείνωση και την κατάνυξη της καρδιάς του. Γι' αυτό και δεν ασχολούνταν με τους άλλους, παρά μόνο με τον εαυτό του. Γι' αυτό και δεν εξαγριώθηκε από τις περιφρονήσεις του Φαρισαίου, ούτε απάντησε σ' αυτές. Γι' αυτό και δεν τολμούσε να υψώσει στον ουρανό ούτε τα μάτια του, ούτε τα χέρια του, ούτε το πρόσωπο του. Θεωρούσε τον εαυτό του ανάξιο της θέας του Θεού. Η συναίσθηση της αμαρτωλότητας του δεν του έδινε το δικαίωμα να λέει πολλά και κομπαστικά λογια. Κι όσο περισσότερο επαναλάμβανε τη σύντομη προσευχή του, τόσο περισσότερο στενάζοντας κτυπούσε τα αμαρτωλά στήθη του.

Μια τέτοια ταπείνωση καλούμαστε κι εμείς να αποκτήσουμε. Διότι η ταπείνωση μας οδηγεί στην αυτογνωσία, στη μετάνοια και τη σωτηρία. Αυτή καθαρίζει το νού μας για να δούμε κατάματα τη μικρότητά μας, την αμαρτωλότητά μας, τα αμέτρητα πάθη μας και να ζητήσουμε το έλεος του Θεού. Ας αγωνιστούμε λοιπόν εντονότερα από σήμερα, πρώτη ημέρα του Τριωδίου, να ζούμε με ταπείνωση και συντριβή και κατάνυξη.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ Φ. Ν. Θ.

Ιερομόναχος Σίλας Καραβελίδης